

„Funkcjonowanie służby zdrowia/opieki zdrowotnej na terenie Gminy Leśna”

**Tematyka sesji Rady Miejskiej w Leśnej w dniu 28 marca 2023
roku**

Sporządził:
Krzysztof Przybyła
Podinspektor ds. kryzysowych, obrony cywilnej i p.poż.

WPROWADZENIE

Podstawowa opieka zdrowotna jest zadaniem publicznym o znaczeniu lokalnym leżącym w gestii samorządu lokalnego.

Przepisy regulujące to zagadnienie realizowane są na podstawie przepisów ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (Dz. U. z 2022 roku poz. 559 ze zmianami) a w szczególności zawarte jest to w art. 7 ust. 1 pkt 5 tejże ustawy.

Na chwilę obecną Gmina Leśna nie posiada opracowanego i przyjętego przez Radę Miejską Gminnego Programu Zdrowia. Program Zdrowotny o którym jest mowa wynika z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (Dz. U. 2004 Nr 210 poz. 2135). Zgodnie z zawartym w powyższej ustawie art. 5 pkt 30 program zdrowotny stanowi zespół zaplanowanych i zamierzonych działań z zakresu opieki zdrowotnej ocenianych jako skuteczne, bezpieczne i uzasadnione, umożliwiających osiągnięcie w określonym terminie założonych celów, polegających na wykrywaniu i zrealizowaniu określonych potrzeb zdrowotnych oraz poprawy stanu zdrowia określonej grupy świadczeniobiorców, opracowany, wdrażany, realizowany i finansowany przez Fundusz.

Opracowanie Gminnego Programu Zdrowia jest zadaniem fakultatywnym, z tego też powodu brak jego realizacji nie można uznać za naruszenie przez gminę obowiązujących przepisów.

Dotychczas w gminie Leśna nie przeprowadzono identyfikacji potrzeb zdrowotnych mieszkańców, która to stanowi podstawę rzetelnego planowania przez gminę działań w ramach realizacji zadań własnych w obszarze ochrony zdrowia,

I. Programy profilaktyczne na terenie Gminy Leśna.

Na chwilę obecną na terenie Gminy Leśna istnieje „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023”, który został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Leśnej o nr LVIII/373/2022 z dnia 20 grudnia 2022 roku a wszedł z życie w dniu 01 stycznia 2023 roku. Wykonanie uchwały zostało powierzone dla Burmistrza Leśnej a główny cel operacyjny tego programu obejmuje „Profilaktykę uzależnień”.

1. Główne zadania służące realizacji celu operacyjnego „Profilaktyka uzależnień” obejmują:

- a) Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
- b) Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP,

spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).

c) Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

d) Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

e) Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.

f) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.

g) Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

2. Główne zadania dotyczące walki z narkomanią.

W myśl ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r., podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Zdrowia, którego celem ogólnym jest ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii określa zadania własne gminy, wymienione w art. 10.1 tejże ustawy:

a) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;

b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;

c) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

d) Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;

e) Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

3. Główne zadania dotyczące problemów alkoholowych.

Zgodnie z art. 41.1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciw-działaniu alkoholizmowi² prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

- a) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
  - b) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
  - c) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
  5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
  6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja części powyższych zadań jest prowadzona w oparciu o Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalany przez Radę Miejską w Leśnej.

Działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii finansowane są z dochodów z tytułu opłat przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Narastający problem alkoholizmu i uzależnień od narkotyków spowodował przeprowadzenie w 2021 roku na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, diagnozy na temat „Stanu problemów społecznych wśród uczniów i mieszkańców w gminie Leśna”. Wyniki diagnozy uwzględniono w opracowaniu przedmiotowego programu na 2022 rok. Z realizacji programów, co rocznie przedkładane jest sprawozdanie Radzie Miejskiej.

II. Ochrona zdrowia psychicznego oraz prawnej pomocy mieszkańcom na terenie gminy Leśna.

W celu zapewnienia odpowiedniej ochrony zdrowia psychicznego i pomocy mieszkańcom gminy Leśna zarządzeniem Burmistrza Leśnej nr 87/2021 z dnia 09.03.2021 roku w Leśnej został utworzony **Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie**, który znajduje się przy ulicy Pocztowej 10 (budynek biblioteki publicznej w Leśnej). Celem działalności Punktu Konsultacyjnego jest zdiagnozowanie problemów klienta w zakresie uzależnień, współuzależnienia i przemocy w rodzinie oraz zaplanowanie pomocy i udzielenie wsparcia dla osób i rodzin korzystających z jego usług.

W Punkcie Konsultacyjnym obecnie przyjmuje psycholog, specjalista terapii uzależnień oraz radca prawny.

1. **Psycholog** przyjmuje w każdą pierwszą i drugą środę miesiąca w godzinach 13:30-14:30, na wizytę należy umówić się telefonicznie- 534-531-802 i można do niego zgłosić się w sprawach:
  - po doświadczeniu trudnej życiowo sytuacji (np. utrata pracy, rozwód, zdrada, wypadek, śmierć bliskiej osoby, choroba itp.);
  - gdy doświadczasz bezradności, złości, lęku lub innych trudnych emocji z powodu długotrwałych konfliktów rodzinnych;
  - jeśli doświadczasz przemocy lub ją stosujesz i chciałbyś/chciałabyś to zmienić;
  - jeśli podejrzewasz u siebie uzależnienie od substancji psychoaktywnych;
  - gdy jesteś w związku z osobą uzależnioną od substancji psychoaktywnych;
  - jeśli przeżywasz trudności emocjonalne (nasilone i utrudniające funkcjonowanie emocje: lęk, smutek, złość, poczucie winy lub inne)
  - jeśli miewasz myśli samobójcze;
  - jeśli przeżywasz trudności w kontaktach społecznych (np. nieśmiałość, konfliktowość);
  - jeśli występują inne przyczyny, powodujące cierpienie emocjonalne.

2. **Specjalista terapii uzależnień** przyjmuje raz w tygodniu w liczbie czterech godzin w piątek, oprócz konsultacji indywidualnych a ponadto:

- Wspiera osoby uzależnione, współuzależnione i będące w kryzysie;
- Prowadzi działalności informacyjną i edukacyjną w zakresie profilaktyki oraz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie;
- Wspomaga osób pijące ryzykownie i szkodliwie w podjęciu decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia;

- Motywuje osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego oraz psychoterapii w zakładach leczenia odwykowego;
- Udziela wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym poprzez rozmowy podtrzymujące lub udział w grupach wsparcia;
- Prowadzi grupę radzenia sobie ze złością oraz grupę edukacyjną.

3. **Radca prawny** udziela pomocy prawnej w zakresie procedur prawnych związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej i uzależnieniom. Przyjmuje co dwa tygodnie raz w poniedziałki raz w piątki. Aktualny harmonogram przyjęć znajduje się w Punkcie Konsultacyjnym na tablicach informacyjnych, informację można też uzyskać pod nr tel 534-531-802.

III. Podmioty lecznicze (przychodnie) oraz apteki na terenie gminy Leśna

1. Na terenie Leśnej zarejestrowane są dwie praktyki lekarskie:

a) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mediton” Leśna ul. Baworowo 67, nr tel. 75 724 28 95, gdzie obecnie pracuje:

- 2 lekarzy – specjalizacja lekarz rodzinny,
- 6 pielęgniarek (w tym 1 z wykształceniem magisterskim, 2 z wykształceniem wyższym, 3 z wykształceniem średnim),
- 1 położna (mgr),

W placówce NZOZ „Mediton” znajduje się praktyka lekarza rodzinnego, poradnia otolaryngologiczna, gabinet medycyny szkolnej, gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej, gabinet stomatologiczny, gabinet zabiegowy, punkt szczepień oraz pielęgniarska opieka długoterminowa.

NZOZ „Mediton” posiada również Filię Ośrodka Zdrowia usytuowaną przy ul. Nowomiejskiej 29 w Pobiednej w której znajduje się poradnia lekarza rodzinnego, gabinet medycyny szkolnej, gabinet pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, gabinet położnej środowiskowo-rodzinnej, gabinet zabiegowy oraz punkt szczepień.

b) NZOZ „Sanitas” Leśna ul. Sienkiewicza 52, nr tel. 75 721 12 82, przy czym w ww. placówce pracuje obecnie:

- 2 lekarzy (1 o specjalizacji rodzinnej, 1 o specjalizacji ogólnej),
- 3 pielęgniarki (wykształcenie średnie),
- 1 położna (wykształcenie wyższe),

W NZOZ „Sanitas” znajduje się poradnia podstawowej opieki zdrowotnej dla dorosłych i dla dzieci, a także gabinet medycyny szkolnej, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, położnej środowiskowo-rodzinnej, gabinet USG i zabiegowy oraz punkt szczepień.

c) Zakład Rehabilitacji DAN WIT S.C w Smolniku 52, nr tel. 502 750 117, obecnie w zakładzie pracuje:

- 6 fizjoterapeutów (5 z wykształceniem magisterskim, 1 technik fizjoterapii)

2. Na terenie gminy Leśna funkcjonują trzy praktyki stomatologiczne:

a) **Kuc Romualda Gabinet Stomatologiczny**, Świecie 124A,

b) **Psatas Joanna „Psatas Clinic”**, Leśna ul. Baworowo 86D

c) **Pytlos Jolanta Indywidualna Praktyka Stomatologiczna**, Leśna ul. Baworowo 67

3. W gminie Leśna działalność prowadzą dwie apteki:

a) **Apteka „Salus” Leśna ul. Lubańska 1**, nr tel. 75 721 12 46, w której obecnie pracuje 1 magister farmacji.

b) **Apteka „Słoneczna”, Leśna ul. Rynek 8**, nr tel. 75 724 20 62, w której obecnie pracuje 1 mgr farmacji oraz 3 techników.

Ponadto w Pobiednej przy ul. Nowomiejskiej 29 znajduje się **punkt apteczny**.

4. Gabinety psychologiczne na terenie gminy Leśna.

a) Na terenie gminy Leśna funkcjonuje jeden gabinet psychologiczny, który prowadzi Pani Agata Markiewicz. Gabinet zlokalizowany jest Leśnej przy ul. Kochanowskiego 45-47 lokal nr 3. W gabinecie psychologicznym można skorzystać z konsultacji psychologicznej, terapii indywidualnej, terapii par,. W trosce o pacjenta konsultacje mogą odbywać się w gabinecie, ale również za pośrednictwem komunikatora internetowego.

b) W celu realizacji zadań wynikających w Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego z którego wynika, że gminy mają obowiązek udzielać wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Smolniku zatrudniona jest psycholog Panią Joannę Smusz.

Do jej zadań jako psychologa szkolnego należy między innymi:

- Prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie

indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;

- Diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- Minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
- Pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- Wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

IV. Problemy i potrzeby mieszkańców w gminie Leśna w zakresie opieki zdrowotnej.

a) Mieszkańcy gminy Leśna poprzez swoich sołtysów, radnych itp. zgłaszali najczęściej następujące uwagi w zakresie opieki zdrowotnej tj.

- brak lekarzy specjalistów, w tym szczególności ginekologa i okulisty;
- problemy z przyjazdem karetki pogotowia;
- problemy z dojazdem na zabiegi rehabilitacyjne;
- kolejki do lekarza pierwszego kontaktu;

b) Dużym problemem w gminie Leśna (jak i innych na terenie RP) są tzw. „choroby cywilizacyjne” wśród dzieci i młodzieży. Dzięki rozwojowi higieny, zapobieganiu chorobom infekcyjnym, a przede wszystkim zmianie stylu życia i żywienia wśród dzieci coraz większe znaczenie mają choroby cywilizacyjne. Na całym świecie u dzieci w ostatnich latach obserwuje się znaczne narastanie nadwagi i otyłości. Czynniki te znacznie zwiększają ryzyko wystąpienia tzw. chorób cywilizacyjnych m.in. nadciśnienia tętniczego, choroby wieńcowej, chorób metabolicznych jak również chorób układu kostno-stawowego, wad postawy itp.

W celu eliminowania już we wczesnym etapie rozwoju dziecka z budżetu gminy są finansowane zajęcia z gimnastyki korekcyjnej. Dodatkowo dzieci mają możliwość uczestniczenia w pozalekcyjnych zajęciach wychowania fizycznego.

c) Kolejnym narastającym problem dzisiejszych czasów jest tzw. „hejt w Internecie” wśród dzieci i młodzieży, który można zdefiniować jako nienawistne, poniżające treści, niekoniecznie w formie pisemnego komentarza, ale też grafik (w tym memów), video, nagrań. Taki komentarz nie mieści się w kategorii krytyki – przekracza bowiem granice kulturalnej wypowiedzi. Jednocześnie nie oznacza to, że jest wulgarny – choć może. Najłatwiej jest się z nim spotkać w social mediach, komentarzach pod artykułami czy na forach.

Choć hejterskie komentarze trafiają do ogromnej części internautów, to właśnie najmłodszym trudniej jest sobie poradzić z atakiem. Uderza on w ich dopiero budujące się poczucie własnej wartości. Mowa nienawiści prowadzi do zaniżonego poczucia własnej wartości, autoagresji, a skrajnych przypadkach może też prowadzić do myśli samobójczych. Najbardziej na hejt w Sieci narażone są nastolatki – wśród młodzieży w wieku od 14 do 17 lat aż 40 procent spotkało się w Internecie z hejtem i mową nienawiści. Odsetek ten jest jeszcze większy wśród młodzieży między 16 a 17 rokiem życia – wtedy wynosi 45 procent. Z przeprowadzonych badań wynika też, że osoby w młodym wieku, które spotkały się z tym zjawiskiem w Internecie są bardziej narażone na wystąpienie stanów lękowych i depresyjnych.

W celu walki z hejtem i uniknięcia konsekwencji związanych z hejtem w Internecie wśród dzieci i młodzieży należy zwiększyć profilaktykę tego zagadnienia w szkołach, przedszkolach i innych placówkach wychowawczych. Należy uczestniczyć w spotkaniach edukacyjnych organizowanych najlepiej przez psychologów na których będą omawiane wszystkie tematy związane z hejtem m.in. pomoc ofiarom hejtu, walka z hejtem, profilaktyka itp.

PODSUMOWANIE

Reasumując działania w zakresie ochrony zdrowia mieszkańców gminy powinny skupić się na:

- rzetelnym zdiagnozowaniu potrzeb mieszkańców gminy Leśna z zakresu ochrony zdrowia oraz opracowaniu „Gminnego Programu Ochrony Zdrowia”;
- zintensyfikowaniu działań w formie programów profilaktycznych skierowanych do konkretnych grup odbiorców (wady postawy wśród dzieci, cukrzyca u osób starszych itp.);
- opracowaniu i rozpowszechnianiu kampanii edukacyjnej dotyczącej zdrowego trybu życia;
- poszerzeniu oferty aktywnego spędzania czasu przez dzieci, młodzież i seniorów;
- działaniach profilaktycznych skierowanych przede wszystkim do dzieci i seniorów;

- zaangażowaniu i podjęciu współpracy z organizacjami pozarządowymi, których zakres działalności statutowej obejmuje opiekę zdrowotną;
- zintensyfikowaniu działań profilaktyki skierowanych przede wszystkim dla dzieci i młodzieży mającej na celu walkę i przeciwdziałaniu hejtowi;
- zwiększeniu nakładów finansowych z budżetu gminy na ochronę zdrowia mieszkańców gminy Leśna;